

Звіт про наукову роботу за 2022 рік

Кафедра географії,
методики її навчання
та туризму

МОНОГРАФІЇ ВИДАНІ В УКРАЇНІ

Компетентнісне навчання та викладання географії у системі неперервної педагогічної освіти :
кол. монографія. *Вішнікіна Л. П., Шуканова А. А., Федій О. А., Сарнавський С.П. та інші.* ; за
наук. ред. д-ра пед. наук Л. П. Вішнікіної. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2022. 265 с.
<http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/19702>

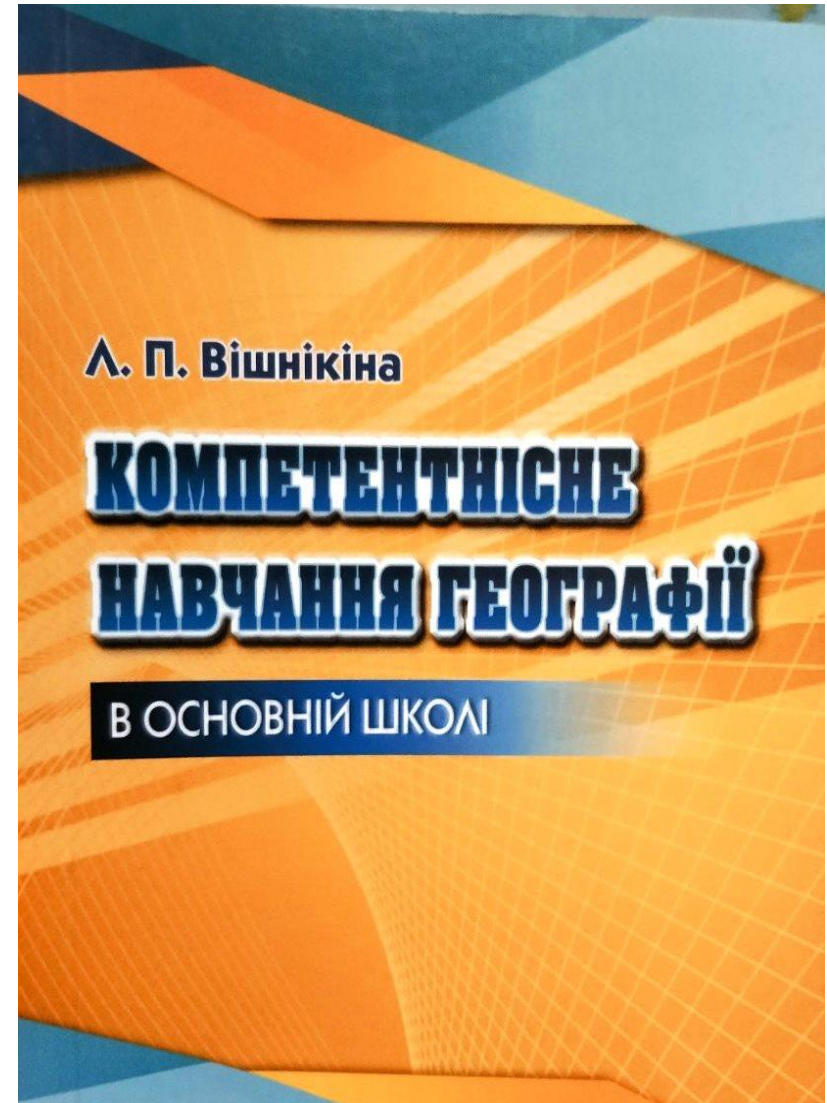
Компетентнісне навчання та викладання
географії у системі неперервної
педагогічної освіти

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР

Монографія «Компетентнісне навчання географії в основній школі» - автор Вішнікіна Л.П.

Навчальний посібник для ЗВО (з грифом Вченої ради)

Навчально-методичні рекомендації до виконання магістерських робіт для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Середня освіта: (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності (предметної спеціальності) 014.07 Середня освіта (Географія) /

Л. П. Вішнікіна, О. А. Федій, А. А. Шуканова, В. В. Єрмаков. Полтава: ПНПУ імені В. Г.

Короленка, 2022. 33 с. <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/18931>

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
Кафедра географії, методики її навчання та туризму

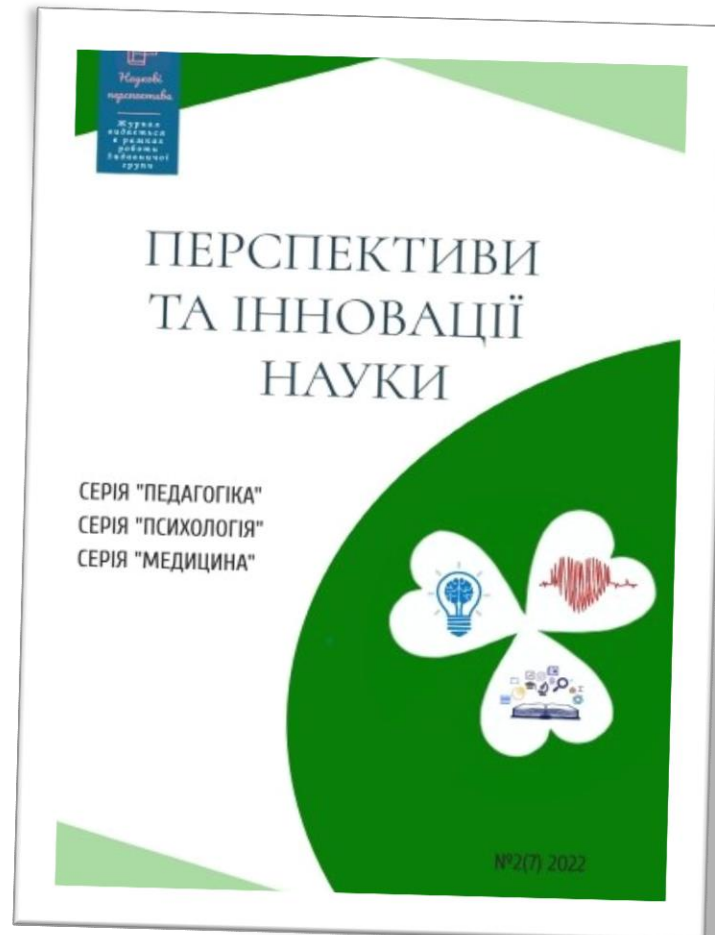
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою
«Середня освіта: (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності (предметної спеціальності) 014.07 Середня освіта (Географія)

Полтава 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	4
2. СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	5
3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	6
3.1. Вступ.....	6
3.2. Розділи магістерської роботи.....	8
3.3. Висновки.....	9
3.4. Стилістичне оформлення тексту роботи.....	9
3.5. Список використаних джерел.....	11
3.6. Додатки.....	12
4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	12
4.1. Загальні вимоги.....	12
4.2. Нумерація сторінок.....	13
4.3. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.....	14
4.4. Рисунок, його нумерація та оформлення.....	14
4.5. Таблиці, їхня нумерація та оформлення.....	15
4.6. Формули, їхня нумерація та оформлення.....	15
4.7. Посилання.....	16
5. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	17
5.1. Дотримання академічної доброчесності під час написання магістерської роботи.....	17
5.2. Перевірка рівня унікальності матеріалів магістерської роботи та виявлення академічного плагіату.....	18
5.3. Відгук і рецензія.....	19
6. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	19
6.1. Вимоги до публічного захисту.....	19
6.2. Критерії оцінювання магістерської роботи.....	20
ДОДАТКИ.....	22
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки магістерської роботи.....	22
Додаток Б. Приклади оформлення бібліографічного опису.....	23
Додаток В. Форма відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу.....	28
Додаток Г. Орієнтовна схема рецензії на кваліфікаційну роботу.....	30
Додаток Д. Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи.....	51
Додаток Е. Форма засвідчення здобувачем вищої освіти – автором дослідження відсутності академічного плагіату в його кваліфікаційній роботі.....	33

Публікації у фахових виданнях, внесених до баз даних **INDEX COPERNICUS:**

Федій О. А., Єрмаков В. В.

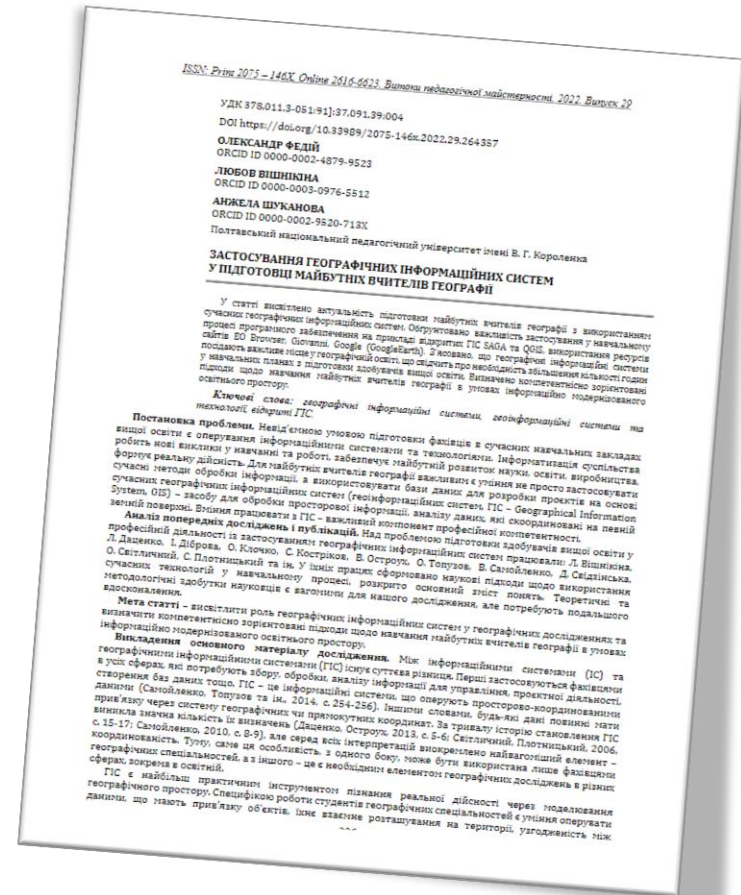
Особливості застосування інтерактивних методів у навчанні учнів в умовах шкільної освіти.

*Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), м. Київ 2022. № 2 (7).
С. 670-681.*

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2\(7\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7)) .

ISSN 2786-4952 Online

Публікації у фахових виданнях, внесених до баз даних **INDEX COPERNICUS:**

Олександр Федій, Любов Вішнікіна, Анжела Шуканова.

Застосування географічних інформаційних систем у підготовці майбутніх вчителів географії.

*Витоки педагогічної майстерності,
м. Полтава 2022. Випуск 29. С. 236-240.*

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2022.29.264357>

ISSN 2616-6623

ПУБЛІКАЦІЇ У ФАХОВИХ ВИДАННЯХ КАТЕГОРІЇ Б (ЗА ПРОФІЛЕМ КАФЕДРИ):

Шуканова Анжела, Вішнікіна Любов, Володько Ольга, Дудник Світлана.

Соціально-психологічні чинники управління персоналом в контексті розвитку туристичних підприємств.

Галицький економічний вісник. № 3 (76) 2022. С. 42 – 47.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03

GALICIAN ECONOMIC JOURNAL
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu

Scientific Journal
Issued 6 times a year
Founded in September, 1996
№ 3 (76) 2022
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.02

Founder and publisher:
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
List of journals ISSN 2409-3892
Copyright 19.08.2010 KB № 17319-6089ПП

Approved by the order of Ministry of Education and Science of Ukraine from 06.03.2015 № 261 as a scientific professional edition.

Recommended by the Scientific Council of the Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Protocol No 6, 21.06.2022.

Editorial board:
Pavlykivska O. I. (chief editor), Kilyar O. R. (executive editor), Marushchak L. I. (technical editor), Buyak L. M., Luchko M. R., Lobodina Z. M., Marynenko N. Yu., Panukhnyk O. V., Rohatynskyy R. M.

International editorial board:
Zelinska A. (Poland), Ciobanu G. (Romania), Škoda M. (Slovakia).

Editorial office address: Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
56, Ruska Str.
Ternopil 40001, Ukraine.
Tel. (067) 39474 96
Fak: (380) 352 254983
E-mail: galician.visnyk@gmail.com

All rights reserved. No part may be reprinted or translated without the prior permission of the author or editorial board.

Editorial staff does not always share the author's opinion and is not responsible and assumes no liability for any factual mistakes made.

<http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/228>

Translation into English by L. A. Dzhlyzhora.
Managing Editor Ye. I. Grytsenko.
Printers reader N. B. Koval.
Art Editor, design, typist N. B. Koval.

ISSN 2409-8892

© Ternopil Ivan Puluj National
Technical University, ... 2022

Галицький економічний вісник https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu
Galician economic journal, № 3 (76) 2022
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03
ISSN 2409-8892. Web: <http://galicianvisnyk.tntu.edu.ua>

УДК 316.6:005.95:338.48

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анжела Шуканова¹, Любов Вішнікіна¹, Ольга Володько²,
Світлана Дудник²

¹Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
Полтава, Україна
²Вищий навчальний заклад Укоопспільки «Полтавський університет
економіки і торгівлі», Полтава, Україна

Резюме. У сучасних умовах, що руйнівним чином відобразилися на діяльності туристичних підприємств, зовнішні закономірності економіки, оскільки не лише надає платні послуги населенню, має великий вплив на економіку країни, а й на туристичну сферу, в тому числі на туристичні підприємства. Управління має велику роль у розвитку туристичних підприємств, тому важливо вивчити вплив соціально-психологічних чинників на туристичні підприємства та здійснювати управління персоналом на туристичному підприємстві загалом. Розглянуто характеристики управління персоналом у умовах оточуючого середовища підприємства та запропоновано соціально-психологічні чинники як індикатори ефективності підприємства. Розглянуто основні тенденції діяльності через вихідні умови туристичних підприємств, досліджено можливість управління персоналом у складних умовах функціонування туристичних підприємств, які має спиратися на психологічні чинники як індикатори ефективності підприємства, а також на статусну мотивацію функціонування туристичної сфери. З урахуванням наявних підприємств, які мають спиралися на матеріальну мотивацію й опіку про працівників, корпоративного чинника формування мотиваційного механізму на туристичних підприємствах, які мають спиратися на переобладнання робочих місць та оптимізацію робочих місць підвищення стресостійкості персоналу, розроблення спеціальних програм з метою запровадження заходів в межах підприємства управління персоналом у складних умовах. Серед запропонованих заходів (вступити в дію) управління персоналом у складних умовах, хронічна втома, низький рівень мотивації, втрата почуття соціальної опіки, порушення стилю життя, безпечні умови роботи, розлади шлунку, низький апетит, порушення частоти пульсу на підприємстві, управління персоналом, який працює в складних умовах, часті помилки в роботі, дозволяють виявити рівень стресу та стресостійкості працівників, а також заходи подолання стресу, які є частиною корпоративної культури і сприяють розвитку туристичних підприємств, управління персоналом, соціально-психологічні чинники, туристичне підприємство, управління персоналом, соціально-психологічні чинники, соціально-психологічний клімат, мотивація, стрес, стресостійкість.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.03.042

Отримано 07.06.2022

Corresponding author: Dudnyk Svitlana; e-mail: kafgric@gmail.com

ПУБЛІКАЦІЇ У ФАХОВИХ ВИДАННЯХ КАТЕГОРІЇ Б (ЗА ПРОФІЛЕМ КАФЕДРИ):

Сарнавський С.П., Гребінь В.В.

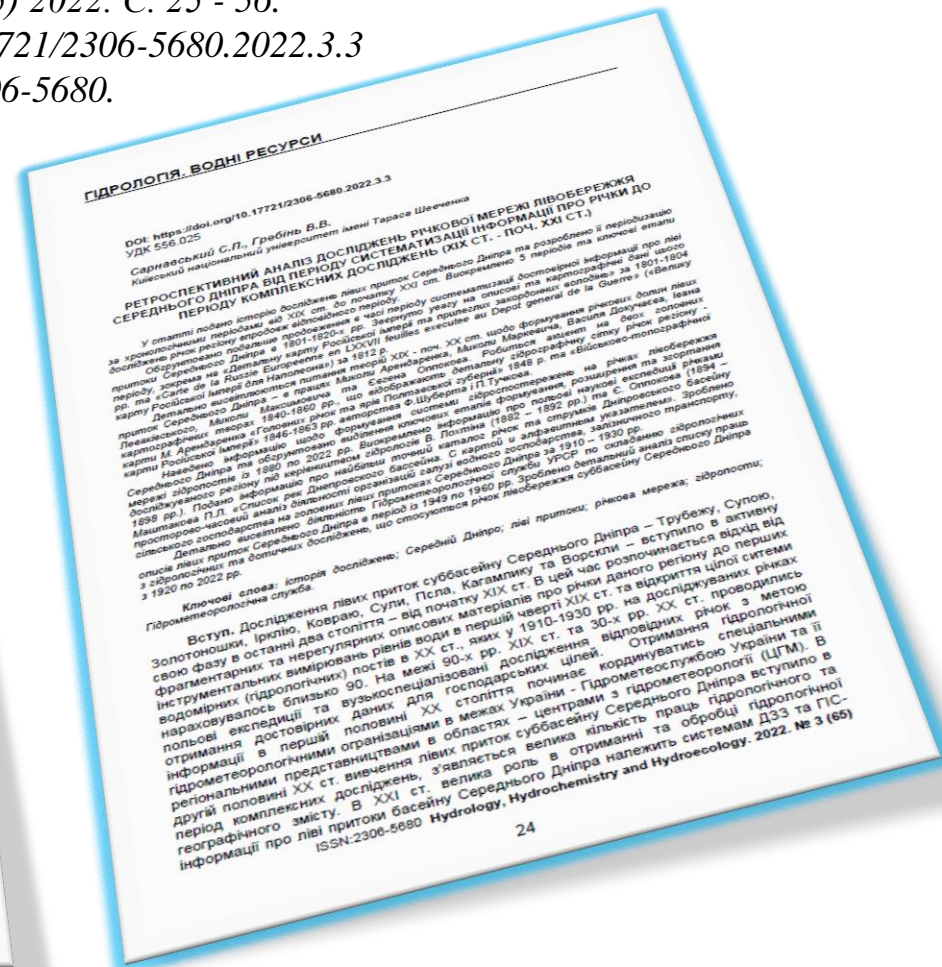
Ретроспективний аналіз досліджень річкової мережі лівобережжя Середнього Дніпра від періоду систематизації інформації про річки до періоду комплексних досліджень (XIX – поч. XXI ст.).

Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія : періодичний науковий збірник / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Геогр. ф-т, каф. гідрології та гідроекології ; редкол.: Хільчевський В.К., Гребінь В.В., Гандзюра В.П. [та ін.].

Київ : [б. в.], № 3(65) 2022. С. 25 - 56.

DOI: <https://doi.org/10.17721/2306-5680.2022.3.3>

ISSN: 2306-5680.

ПУБЛІКАЦІЇ У ФАХОВИХ ВИДАННЯХ КАТЕГОРІЇ Б (ЗА ПРОФІЛЕМ КАФЕДРИ):

Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О.

Природничо-географічне моделювання як аналітично-технологічний інструмент сучасної ландшафтної екології. Ландшафтознавство.

Вінниця, 2022, 2 (2). С. 84-101.

DOI: 10.31652/2786-5665-2022-2-84-101

Журнал «Ландшафтознавство» 2022, 2 (2)

ЛАНДШАФТНА ЕКОЛОГІЯ

УДК 502.2:911.5(075.8)

DOI: 10.31652/2786-5665-2022-2-84-101

Самойленко В.М.

Доктор географічних наук, професор.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна.
viksam1953@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0327-1477

Вішнікіна Л.П.

Доктор педагогічних наук, професор.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, Україна.
lpvishnikina@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0976-5512

Діброва І.О.

Кандидат географічних наук, доцент.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна.
ivandibrova336@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1157-6315

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЯК АНАЛІТИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОЇ ЛАНДШАФТНОЇ ЕКОЛОГІЇ

Обґрунтовано та викладено теоретично-методичні підвалини природничо-географічного моделювання як аналітично-технологічного інструмента сучасної ландшафтної екології. Під ним розуміється дослідження структури, динаміки та стану природничих геосистем, зв'язків і процесів усередині них, між ними та із зовнішнім середовищем за допомогою природничо-географічних моделей. Природничу геосистему розуміють як складну вкеровану природно-натурально-антропогенна система з експлуатацією її ресурсів. Природничо-географічне моделювання здійснюється за закономірностями власної динаміки природничих геосистем. За кінцевою метою моделювання правлять стабілізація структури та стану геосистем шляхом геоecологічно-економічної оптимізації використання геосистемними ресурсами та інших заходів з геоecологічної безпеки на основі сучасних моніторингових систем і мереж та геоінформаційних технологій. Направлення може бути використано під час планування післявоєнного відновлення економіки та довкілля держави.

Ключові слова: природничо-географічне моделювання, природничу геосистема, природно-соціально-економічні функції, геоecологічно-економічне збалансування, оптимізація управління станом.

Samoilenko V.M., Vishnikina L.P., Dibrova I.O. NATURAL-GEOGRAPHIC MODELING AS AN ANALYTICAL-TECHNOLOGICAL TOOL OF MODERN LANDSCAPE ECOLOGY

Theoretical-methodological foundations of natural-geographic modeling as an analytical-technological tool of modern landscape ecology are substantiated and presented. Such modeling refers to the study of the structure, dynamics and condition of natural geosystems, relationships and processes within and between them and with the external environment using natural-geographic models. Natural geosystem is interpreted as a complex controllable natural-anthropogenic system with the exploitation of its resources. Natural-geographic modeling is carried out according to regularities of natural geosystems' own dynamics. Stabilization of geosystems' structure and state through geoecological-economic optimization of the geosystem resources use and other measures of geoecological security on the basis of modern monitoring systems and networks and geographic information technologies is the ultimate goal. The interpretation and ways to formalize the concepts of «natural-geographical systems», «resources and natural-socio-economic functions of the geosystem» is improved. The principles of natural geosystems management optimizing have been further developed. These principles are designed to numerically determine the effectiveness of real, possible or appropriate through geoecological criteria natural-socio-economic functions of the geosystem. Such efficiency is equated with the efficiency of geosystem natural resources use, which is adequate to the efficiency of the geosystem operation mode. The results are intended for students and lectures of

**ПУБЛІКАЦІЇ У ФАХОВИХ ВИДАННЯХ КАТЕГОРІЇ Б
(ЗА ПРОФІЛЕМ КАФЕДРИ):**

Вішнікіна Л. П., Галушка Л. С.

*Застосування компетентнісно орієнтованих завдань у процесі підготовки майбутніх учителів
географії.*

*Ukrainian professional education = Українська професійна освіта: науковий журнал / Полтав. нац. пед.
ун-т імені В. Г. Короленка.
Полтава. Вип. 11.*

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

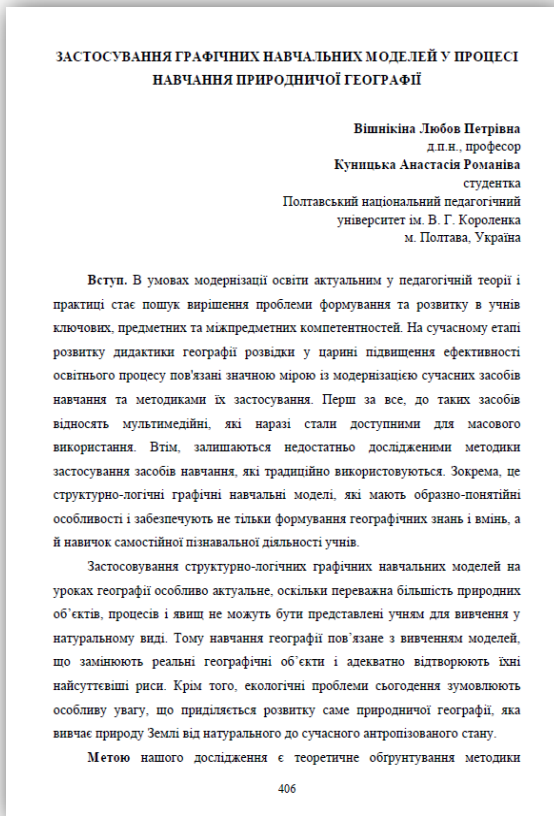
UKRAINIAN
PROFESSIONAL
EDUCATION

Scientific journal

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

1. Вішнікіна Л. П., Куницька А. Р. Застосування графічних навчальних моделей у процесі навчання природничої географії.
The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (January 10-12, 2022). SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. С. 406-412. ISBN 978-91-87224-02-7 <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-yanvary-2022-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

2. Вішнікіна Л. П., Хоменко Н. С. Використання гаджетів на уроках географії. *The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (January 10-12, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. С. 413-419. ISBN 978-91-87224-02-7 <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-yanvary-2022-goda-stokholm-shvetsiya-arhiv/>*

ВИКОРИСТАННЯ ГАДЖЕТІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Вішнікіна Любов Петрівна,
д.п.н., професор
Хоменко Наталя Сергіївна
Магістрантка
Полтавський національний педагогічний
університет ім. В. Г. Короленка
м. Полтава, Україна

Вступ. У час постійних нововведень та інформаційних змін дуже важливо вибудувати правильну траєкторію шкільної освіти загалом і географічної освіти зокрема. Сучасні учні – це діти покоління Z, які прийшли у цей світ у цифрову епоху і вже ніколи не зможуть уявити своє життя без інтернету та різноманітних гаджетів. Тому вчителі XXI століття повинні зміти проєктувати й проводити інформативний, цікавий, «гаджетний» урок географії.

Мета нашого дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності використання гаджетів на уроках географії з метою підвищення їхньої ефективності.

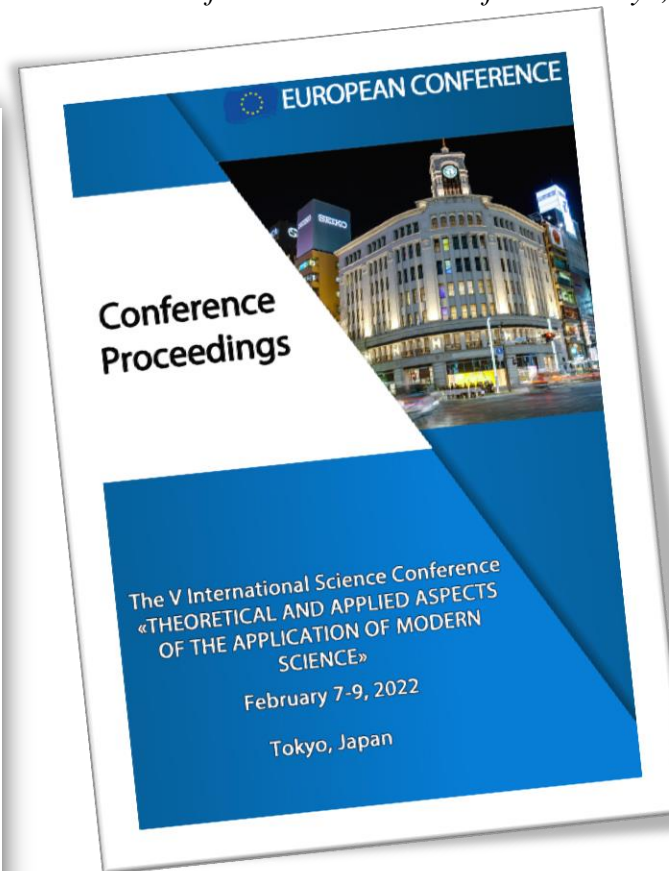
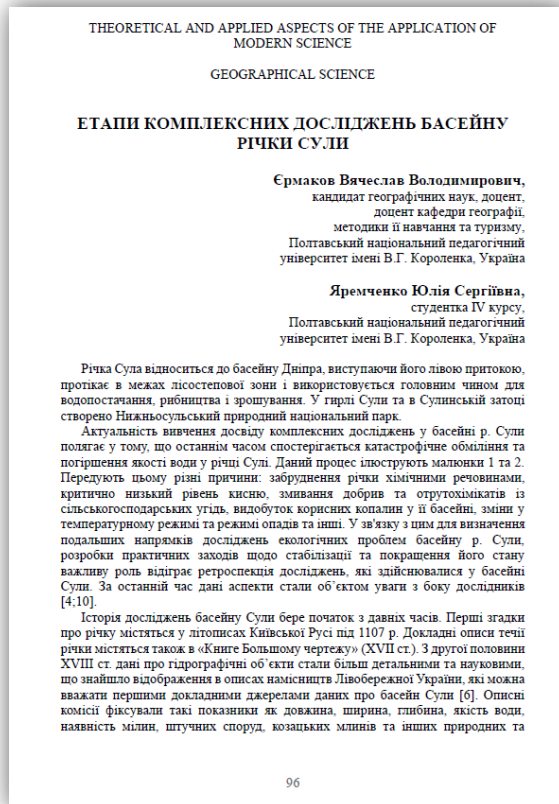
Матеріали і методи. У процесі виконання дослідження ми використовували метод системного аналізу і порівняння задля виявлення особливостей різновидів гаджетів як засобів навчання географії. Застосування емпіричних методів (спостереження, бесіди з учнями й вчителями) дозволили нам накопичити матеріали щодо методики застосування гаджетів на уроках географії.

Результати та обговорення. Сучасні учні з дитинства починають аналізувати величезні обсяги інформації і, відповідно, вміють швидко знаходити відповіді на питання що їх цікавлять одразу, відкидаючи зайву інформацію. Безумовно, це дійсно корисна навичка, якої бракує попереднім поколінням. Проте, коли інформація пропонується вчителем на уроці географії у великих обсягах і не завжди є цікавою, мозок учня «починає нудьгувати». Відповідно до такого, учителям не вдається концентрувати й утримувати увагу

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

3. Єрмаков В.В., Яремченко Ю.С. Етапи комплексних досліджень басейну річки Сули. THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS OF THE APPLICATION OF MODERN SCIENCE. Abstracts of V International Scientific and Practical Conference Tokyo, Japan (February 7 – 9, 2022). С. 96-100. ISBN – 978-9-40364-505-6

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

4. Єрмаков В. В., Пустовар І. В. Чинники впливу на стан ландшафтного різноманіття Полтавської області. MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT. Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference Chicago, USA 15-17 June 2022. Chicago, USA. 2022. С.396-400. ISBN 978-1-73981-126-6

УДК 911.52

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА СТАН ЛАНДШАФТНОГО РІЗНОМАНІТТЯ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Єрмаков Вячеслав Володимирович,
к.геогр.н., доцент
Пустовар Ірина Віталіївна,
студентка
Полтавський національний університет
Імені В.Г. Короленка
м. Полтава, Україна

Анотація: у даній статті розглядаються питання, пов'язані із збереженням ландшафтного та біологічного різноманіття на прикладі Полтавської області. Показуються чинники, що впливають на стан ландшафтного різноманіття та відмічається зв'язок між ступенем її збереженості і подальшим удосконаленням існуючої регіональної природно-заповідної мережі.

Ключові слова: біорізноманіття, ландшафтне різноманіття, Полтавська область, природно-заповідна мережа, чинники ландшафтного різноманіття.

Проблема збереження ландшафтного різноманіття є сьогодні однією з центральних екологічних проблем, оскільки сам процес підтримання життя можливий тільки при достатній різноманітності еволюційного матеріалу. Саме завдяки різноманіттю в природі створюється структурна і функціональна організація екологічних систем, природних ландшафтів, що забезпечує їх стабільність в часі і стійкість до змін зовнішнього середовища. Крім того, в умовах глобалізації особливої актуальності набуває аспект збереження індивідуальності ландшафтів. Антропогенний прес і пов'язане з ним швидке збіднення і зникнення природних ландшафтів викликають зростаючий інтерес до проблеми збереження ландшафтного різноманіття.

Кожний соціально-економічний тип природокористування та відповідний йому тип антропогенних ландшафтів відзначається набором певних

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

5.Єрмаков В. В., Тарасова Ю. В. Краєзнавчо-географічне вивчення територіальних громад (на прикладі Пирятинщини). MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT. Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference Chicago, USA 15-17 June 2022. Chicago, USA. 2022. С.400-402. ISBN 978-1-73981-126-6

УДК 908

КРАЄЗНАВЧО-ГЕОГРАФІЧНЕ ВИВЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД (НА ПРИКЛАДІ ПИРЯТИНЩИНИ)

Єрмаков Вячеслав Володимирович,
к.геогр.н., доцент
Тарасова Юлія Володимирівна,
студентка
Полтавський національний університет
Імені В.Г. Короленка
м. Полтава, Україна

Анотація: у даній статті розглядаються питання, пов'язані із комплексним краєзнавчо-географічним дослідженням територіальних громад як нових адміністративних об'єктів після територіально-адміністративної реформи. Показується актуальність таких досліджень для різних напрямків діяльності, у тому числі для розвитку туризму.

Ключові слова: адміністративно-територіальна реформа, географічне краєзнавство, Пирятинська територіальна громада, Полтавська область, природні умови і культурно-історичні ресурси Пирятинщини, територіальні системи низового рівня.

У зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні та утворенням в межах Полтавської області системи територіальних громад об'єктивно зростає їх роль як потенційного об'єкта комплексних краєзнавчих досліджень як природничого, так і культурно-історичного характеру. Конструктивно-географічний аспект таких досліджень полягає у практичній спрямованості їх результатів з метою забезпечення сталого розвитку громад на основі застосування географічних засад та принципів подальшого удосконалення регіонального адміністративного менеджменту, розвитку місцевих природно-ресурсних, агропромислових комплексів, сфери туризму та охорони природного різноманіття. Предметом вивчення в межах нових низових

MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

PROCEEDINGS OF XIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JUNE 15-17, 2022

CHICAGO
2022

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

6. Дядченко Ю. О., Шуканова А. А. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристського інтересу. Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Мукачєво: МДУ, 2022. С. 26 – 27.

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Гуманітарно-природничий університет ім. Я. Длугоша (м. Ченстохова Польща)
Вища школа лінгвістична (м. Ченстохова Польща)
Пряшівський університет (Словаччина)
Ниредьгазький Університет (Угорщина)

Весь світ з вами,
якщо ви з нами!

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція

**«МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»**

м. Мукачєво

УДК 37.013:069.12

Анжела ШУКАНОВА
кандидат педагогічних наук, доцент
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка,
м. Полтава
shukanova0707@gmail.com
Юлія ДЯДЧЕНКО
магістрантка
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка,
м. Полтава
yulkapaprika@gmail.com

**МУЗЕЇ ПРИ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ЯК ОСЕРЕДКИ ВИХОВНОЇ
РОБОТИ ТА ОБ'ЄКТИ ТУРИСТИЧНОГО ІНТЕРЕСУ**

Україна належить до країн із розвинутою мережею музейних закладів, яку складають як державні, так і приватні музеї, а також музеї на громадських засадах. Унікальність останніх зумовлена некомерційним характером їхньої діяльності, тому часто вони залишаються поза увагою організованих туристів. Величезну групу серед громадських музеїв утворюють музеї при закладах освіти, які є невід'ємною частиною освітнього процесу в школі і яких сьогодні в Україні нараховується понад 4 тисячі (за даними МОНУ на березень 2019 р. 4130 музеїв стоїть на обліку в органах управління освітою [1]). Як зазначають В. О. Гайдей і О. П. Міхню шкільні музеї можна віднести до одного з феноменів вітчизняної культури й освіти, за кількістю вони переважають всі інші групи музеїв, що складають музейну мережу країни [2, с. 3].

Розглянемо особливості діяльності музеїв при закладах освіти на прикладі шкільного історико-краєзнавчого музею при ОЗССО Селешинський ліцей Машівської селищної ради Полтавської області. Спочатку музей історії села Селешина був створений у 1954 році і розміщений у хаті розкуркуленого Шульги Іполіта. З приходом будинку в аварійний стан його було перенесено у кімнату сільський будинок культури у Коновалівці (зараз – це частина Селешини), що відкрився у 1971 році. А вже у вересні 1988 року експонати були перенесені в окрему кімнату середньої школи (зараз ОЗССО Селешинський ліцей), яка зараз займає площу 30 м². 16 січня 1998 року краєзнавчий музей при Селешинській загальноосвітній школі I-III ступенів Машівського району (зараз – Селешинський ліцей) був зареєстрований при обласному центрі туризму, краєзнавства та учнівської молоді і отримав свідоцтво про відомчу реєстрацію при закладі освіти №16-23, видане Полтавською обласною держадміністрацією. Експозиції музею включають такі розділи: «Історія виникнення села»; «Громадянська війна»; «Голодомор 1932-1933 рр.»; «Жертви сталінських репресій»; «Друга світова війна»; «Розвиток села після війни»; «Село сьогодні»; «За єдину Україну».

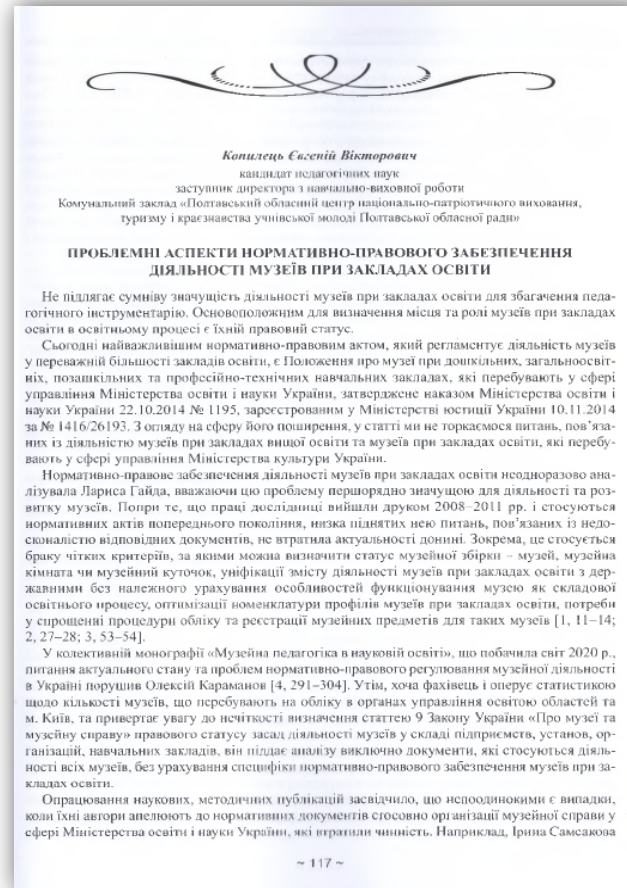
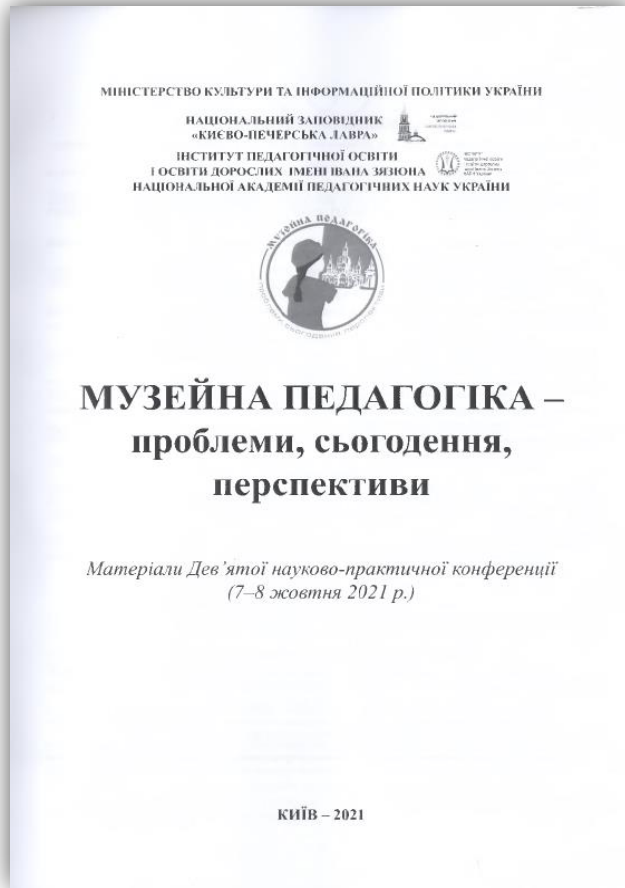
В експозиції музею також є матеріали про історію школи, на базі якої він створений, від її виникнення до сьогоднішніх днів. Також вчителі української

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

7. **Копилиць Є., Ярошенко Ю. Нормативно-правове забезпечення діяльності музеїв при закладах освіти: проблеми та можливі шляхи їхнього розв'язання. Музейна педагогіка в науковій освіті : збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. / за наук. ред. С. О. Довгого. К. : НЦ «Мала академія наук України», 2021. Ч. 2. С. 307–311.**

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

8. Копилюк Є. В. Залучення закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю до розвитку туризму в територіальних громадах. Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації : тези доповідей V Міжнар. наук-практ. конф.-фестивалю, Київ, 19–20 травня 2022 р. К. : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 29–31.

EFEE AWARD АСОЦІАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ФЕСТИВАЛІВ
«ЄВРОПА ПІДТРИМУЄ ФЕСТИВАЛІ – ФЕСТИВАЛІ ПІДТРИМУЮТЬ ЄВРОПУ»
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРИЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ «ДЕМОКРАТІЯ ЧЕРЕЗ КУЛЬТУРУ»
ФАКУЛЬТЕТ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО І ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАУКОВА БІБЛОТЕКА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОДАЛЬШОЇ ОСВІТИ (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
WYŻSZA SZKOŁA TURYSTYKI I LEŻYKÓW OŚWICZENIA W WARSZAWIE (WSTUO)
(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КАФЕДРА МОВ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ АРХІТЕКТУРИ І БУДІВНИЦТВА ВІРМЕНІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ НАРОДНОЇ АРХІТЕКТУРИ ТА ПОБУТУ УКРАЇНИ
БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД РОДИНИ ДЕМКУР»

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РЕСУРС: ДОСВІД, ПРАКТИКИ, ІННОВАЦІЇ

У МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ-ФЕСТИВАЛЬ
19-20 травня 2022 рік

Реєстрація Міністерства освіти і науки України
Лист № 1/–10-2162 від 21.09.2021

Тези доповідей

Київ 2022

*Копилюк Є. В., кандидат педагогічних наук,
заступник директора з навчально-виховної роботи,
Комунальний заклад «Полтавський обласний центр
національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства
учнівської молоді Полтавської обласної ради»,
Полтава, Україна
ORCID ID: 0000-0003-3234-4126*

ЗАЛУЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТУРИСТСЬКО- КРАЄЗНАВЧОГО ПРОФІЛЮ ДО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

До усталених напрямів краєзнавчо-дослідницької роботи у Комунальному закладі «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» (КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР») належить вивчення рекреаційного потенціалу Полтавщини. Зокрема, вихованцями закладу були піддані комплексному аналізу шляхи оптимізації використання рекреаційного потенціалу Кобеляцького району (2016–2017 рр.), розвиток екотуризму в регіональних ландшафтних парках «Нижньоворсклянський» (2017 р.) та «Диканський» (2020–2021 рр.).

Адміністративно-територіальна реформа підштовхнула як керівництво громад області, так і підприємців до усвідомлення, що розвиток туризму в громаді спроможний стати вагомим чинником її добробуту. Туристична привабливість – це й формування позитивного іміджу громади, і популяризація місцевої культурної та природної спадщини, зрештою, це створення робочих місць для місцевих жителів та збільшення надходжень до місцевого бюджету.

У 2020 р. фахівці та вихованці КЗ «ПОЦНПВТКУМПОР» були запрошені на тестування нового пішохідного туристсько-краєзнавчого маршруту Мачухівською громадою Полтавського району. Директор Мачухівського краєзнавчого музею, кандидат історичних наук Анатолій Гейко ознайомив учасників мандрівки з віхами історії 400-літнього села Мачухи, археологічними, історичними, природничими пам'ятками його околиць. Поза увагою краєзнавців не залишилися ні один із найбільших на Полтавщині Тарановоярський курганний могильник скіфського часу, ні пам'ятник родині П'ятаків – моторошне нагадування про Голодомор 1932–1933 рр. Окремі локації на

29

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

9. Копилиць Є. В. Російсько-українська війна та перспективи модернізації музеїв військово-історичного профілю при закладах освіти України. *Музейна педагогіка в умовах воєнного стану* : збірник тез учасників Міжнародного круглого столу, м. Київ, 26 травня 2022 р.

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ МУЗЕЇВ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНОГО ПРОФІЛЮ ПРИ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Копилиць Євгеній,

кандидат педагогічних наук,
заступник директора з навчально-виховної роботи,
Комунальний заклад «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму
і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради»,
м. Полтава
poltour75@gmail.com

У першій декаді квітня 2022 року відбувся заочний етап II (фінального) туру Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу», організацію та проведення якого здійснювали Український державний центр

до змісту »

71

Музейна педагогіка в умовах воєнного стану

національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді та Комунальний заклад «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради». Власне, на цьому конкурс у 2022 році завершився, оскільки російсько-українська війна унеможливила проведення його очного етапу. Члени журі опрацювали тексти оглядових екскурсій та презентації екскурсій музеями історії освіти, етнографічними та військово-історичними музеями.

Оскільки нас разом із фахівцями музейної справи було залучено до оцінювання матеріалів музеїв військово-історичного профілю, ми мали нагоду ознайомитися з роботою 19 кращих музеїв означеної тематики із різних регіонів України. Конкурсні матеріали були підготовлені до початку повномасштабного російського вторгнення. Маємо надію, що, попри суб'єктивність, наші роздуми щодо перспектив модернізації музеїв військово-історичного профілю при закладах освіти будуть продуктивними для їхньої подальшої розбудови.

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

10. Копилиць Є. В. До питання про мотиви здобуття позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку. Психологія та туризм : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 травня 2022 р.). К. : ТОВ «Геопринт», 2022. С. 75–77.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
факультет психології, географічний факультет
Інститут психології імені Г.С.Костюка
Національної Академії педагогічних наук України
Міністерство туризму Республіки Кіпр
Національна туристська організація України
Асоціація в'їзних туроператорів України
Асоціація чорнобильських туроператорів
ТО Coral Travel
Інститут досліджень діаспори

ПСИХОЛОГІЯ ТА ТУРИЗМ

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
Київ, 27 травня 2022 р.

готельно-ресторанній діяльності може стати дієвою стратегією конкурентної боротьби, збереження та розширення бізнесу.

1. Service Sells: The Psychology of Service Recovery in Hospitality. URL: <https://revenuehub.com/service-sells-psychology-hospitality-service-recovery/>
2. Anita Sun. The secrets of hotel marketing psychology. URL: www.kunisoft.com/blogs/the-secrets-of-hotel-marketing-psychology-hotels/
3. Stefanie Waldek. The secret psychology behind how hotels are designed. URL: <https://thepointsguy.com/guide/the-secret-psychology-of-hotels/>
4. Are Morch. The role of color psychology in generating hotel website conversions. URL: <https://aremorch.com/the-role-of-color-psychology-in-generating-hotel-website-conversions/>

Копилиць Євгеній

ДО ПИТАННЯ ПРО МОТИВИ ЗДОБУТТЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОГО НАПРЯМУ

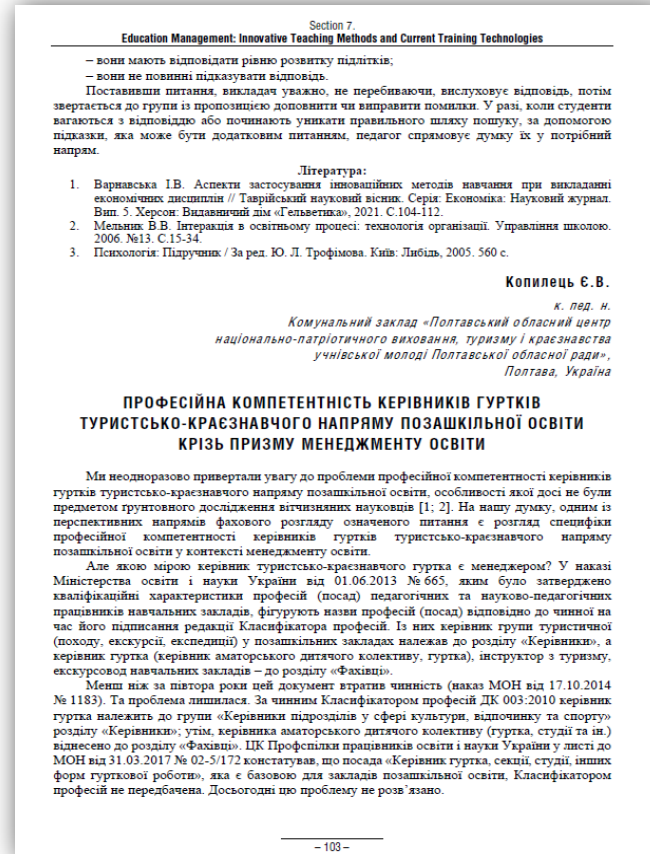
Як засвідчують чинні навчальні програми [1; 2], оптимальною для здобуття позашкільної освіти у гуртках туристсько-краєзнавчого напрямку фахівці вважають таку послідовність: спершу вихованці впродовж навчального року відвідують гурток «Юні туристи-краєзнавці» початкового рівня, де складають загальне уявлення про види спортивного туризму та ознайомлюються з напрямками краєзнавчих досліджень, а надалі обирають краєзнавчий або туристсько-спортивний гурток основного рівня відповідно до вподобань – «Історичне краєзнавство» чи «Екологічне краєзнавство», «Пішохідний туризм» чи «Велосипедний туризм» і т. п. Отже, на думку авторів програм, провідним мотивом вибору гуртка основного рівня є зацікавленість певним напрямом пізнавальної діяльності (краєзнавство) чи видом спорту (туризм).

Однак описана схема не спрацьовує, якщо гуртки формують на базі закладів загальної середньої освіти – адже зазвичай там немає можливості забезпечити учням широкий вибір профілів, тож пропедетичний зміст «Юних туристів-краєзнавців» може реалізуватися лише в одному-двох видах туризму чи напрямках краєзнавства. Відрізняються від «канонічних» і мотиви, які спонукають учнів вступити до гуртка. В анкетах «Чого я чекаю від гуртка» (це

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

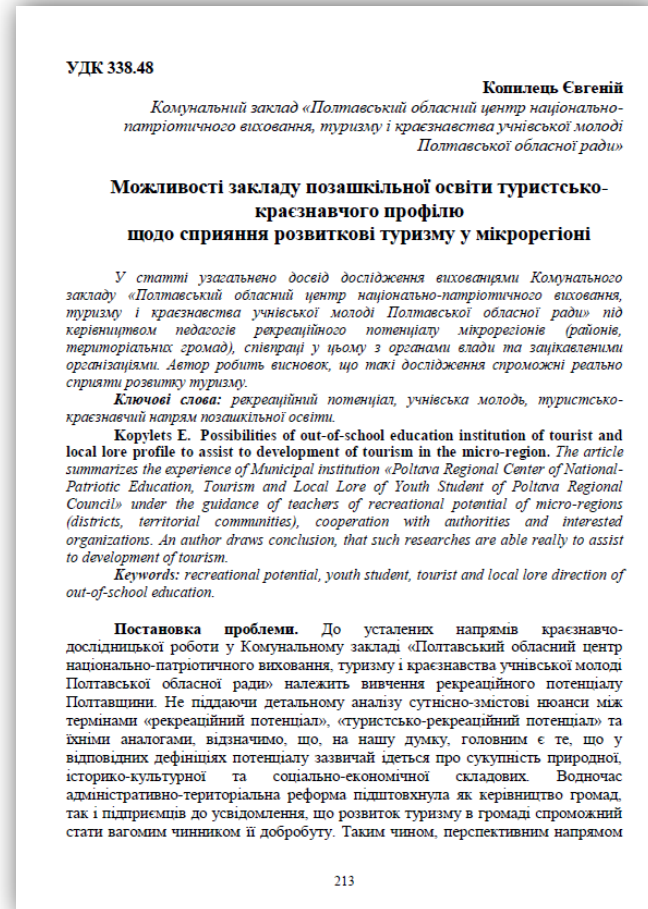
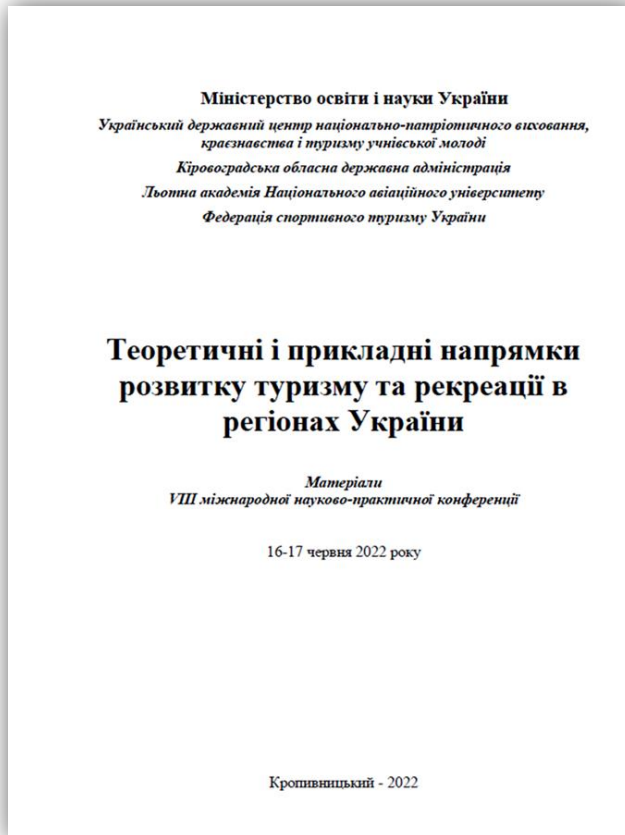
11. Копилиць Є. В. Професійна компетентність керівників гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку позашкільної освіти крізь призму менеджменту освіти. Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (31 травня 2022 р., м. Херсон, м. Кропивницький) / за ред. Н. В. Кириченко, Г. В. Жосан та ін. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2022. С. 103–104.

Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

12. Копилець Є. В. Можливості закладу позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого профілю щодо сприяння розвитку туризму у мікрорегіонах. Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 16–17 червня 2022 року / за заг. ред. О. В. Колотухи. – Дніпро : Середняк Т. К., 2022. С. 213-218.

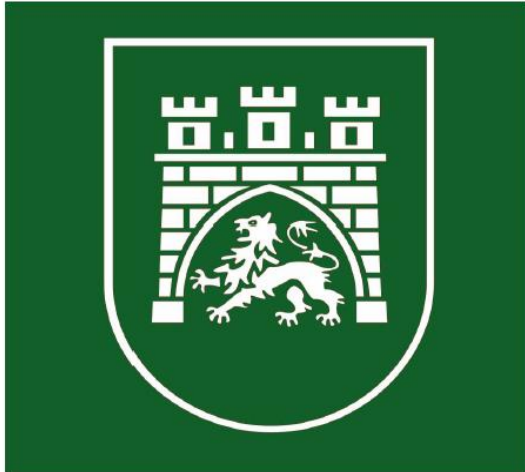
Публікації у збірниках матеріалів міжнародних конференцій:

13. Сарнавський С.П., Ткач О.В. Особливості гідрологічного режиму в басейні річки Псел. Актуальні проблеми сучасної науки та освіти (частина II): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 20-21 січня 2022 року. Львів : Львівський науковий форум, 2022. С. 8-9.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ
НАУКИ ТА ОСВІТИ

20-21 січня 2022 року
(частина II)

Львівський науковий форум

Ткач О.В.,
Сарнавський С.П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ГІДРОЛОГІЧНОГО РЕЖИМУ В БАСЕЙНІ РІЧКИ ПСЕЛ

Гідрологічний режим басейну річки Псел зумовлений фізико-географічними та кліматичними умовами басейну. У гідрологічному режимі Псла виділяють багаторічні, сезонні та добові коливання. До багаторічних коливань належать роки з підвищеною та зниженою водністю, до сезонних – весняна повінь, літні та осінні паводки, літня, осіння та зимова межень. Добовими коливаннями є зміна рівня води, добові витрати води, зміна температури та хімічного складу води [3].

Головними природними чинниками формування стоку у басейні Псла є клімат та рельєф. Під час весняного водопілля, за рахунок снігового живлення, формується 50 %, а в окремі роки близько 80 % річкового стоку. Річкою зимою відлиги спричиняють паводки сильніші за весняні. Частина дощового живлення у басейні Псла складає всього 10-15 %. Важливим джерелом живлення виступає підземне, на яке припадає близько 30-35 % живлення. Підземне живлення відіграє важливу роль в період літньої, осінньої та зимової межень, коли рівень води найнижчий. Частина підземного живлення зменшується у напрямку від верхньої до нижньої течії річки. Причиною такої особливості є те, що верхня течія лежить у межах Середньоросійської височини, яка покрита м'якими породами, русло річки занурене глибше, тому підземні води легко потрапляють та живлять річку. Далі, ніжче за течією, у межах Полтавської рівнини породи стають щільнішими, а русло ширшим, тому вода тут акумулюється на заплаві, а живлення річки підземними водами стає значно меншим. На формування стоку впливає рельєф. Стік буде збільшуватися у напрямку з верхньої до нижньої течії, що пояснюється відповідним зниженням рельєфу [4].

Рівневий режим річки Псел змінюється протягом року. Він є важливим елементом водного режиму. Рівневий режим буде різним для верхньої, середньої та нижньої течії. Найнижчий рівень спостерігається на весні, під час водопілля. В цей період талі води активно потрапляють у річку, тому рівень води тут є вищим, заливаючи заплаву. Після весняного водопілля настає період літньо-осінньої межень, з найнижчим рівнем води в серпні – вересні, що пояснюється зменшенням надходження води у річку. У період межень переважає дощове та підземне живлення. Через літні та осінні зливи дощі можуть відбуватися короткочасні паводки. З початку зими, коли річка вкривається льодом, настає період з найвищим рівнем води – зимова межень. Саме в цей період річка живиться лише підземними водами, однак у період відлиг можуть траплятися паводки, інколи сильніші за весняні. Період зимової межень триває до весняного водопілля. Найвищим рівень води протягом року є у верхній частині течії, у межах Середньоросійської височини, що пояснюється особливостями рельєфу. Русло тут глибше, краще живиться підземними водами, тому рівень води тут є вищим, ніж у середній та відповідно нижній течіях. У середній та нижній течії рельєф поступово знижується, русло розширюється, тому тут рівень буде дещо нижчим, але територія заплави матиме значні розміри. Найнижчим рівень є у межах гирла річки, тому що долина тут найширша, в середньому 10-15 км. Суттєво на рівень води впливає кількість опадів, яка також зникається з верхньої течії до нижньої [1, 2].

Рис. 1.1. Середньорічний стік в середній течії річки Псел (гідрологічний пост м. Суми з 1948 по 2015 рр.)

Публікації у збірниках матеріалів всеукраїнських конференцій:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра географії та методики її навчання
Кафедра хімії, екології та методики її навчання
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут агроекології та природокористування НААН
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

**ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГЕОГРАФІЧНІЙ, ЕКОЛОГІЧНІЙ
ТА ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ**

Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(25 листопада 2022 року)

Умань
Візаві
2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСТЕЦТВ УКРАЇНИ

ЦЕНТР ЮНЕСКО
«МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»

КАФЕДРА ЮНЕСКО З НАУКОВОЇ ОСВІТИ НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

**МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА
В НАУКОВІЙ ОСВІТІ**

ЧАСТИНА 2

*Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції*

(Київ, 25 листопада 2021 року)

Київ
Національний центр
«Мала академія наук України»
2021

Уманський державний педагогічний університет імені Павла
Тичини, природничо-географічний факультет,
кафедра географії та методики її навчання (Україна),
Інститут педагогіки НАПН України,
відділ методики навчання географії та економіки (Україна),
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
природничо-географічний факультет, кафедра географії (Україна),
Одеський національний університет ім. П.І. Мечникова,
геолого-географічний факультет (Україна),
Софійський університет імені Святого Климента Охридського
(Болгарія),
Ойцовський національний парк (Польща),
Газета «Красназнавство. Географія. Туризм» (Україна),
геолого-географічний факультет (Україна),
КЗ «Гайворонський краєзнавчий музей», Кіровоградська область
(Україна)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАР. УЧАСТЮ
«ГЕОГРАФІЯ ТА ЕКОЛОГІЯ: НАУКА І ОСВІТА»

9-10 червня 2022 року

Умань
2022

**Всеукраїнська наукова конференція
ШОСТІ СУМСЬКІ
НАУКОВІ ГЕОГРАФІЧНІ ЧИТАННЯ**
(15-17 жовтня 2021 р.)

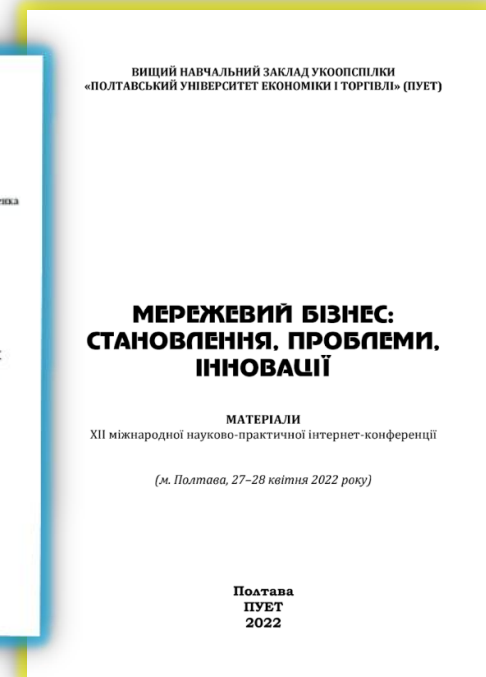
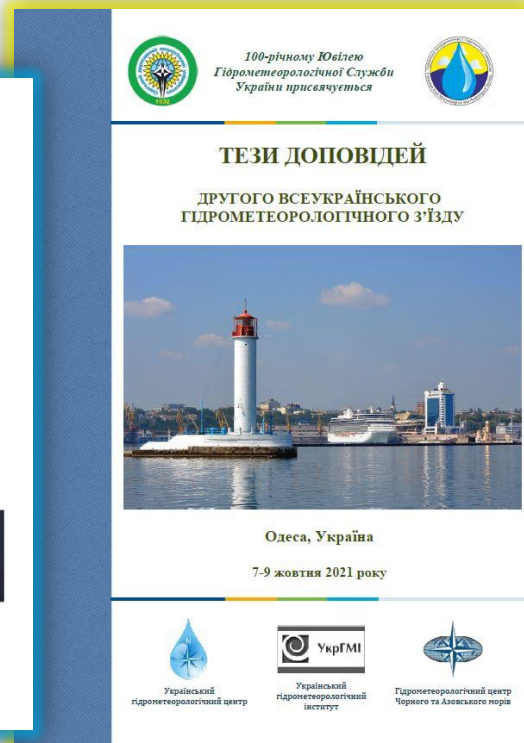
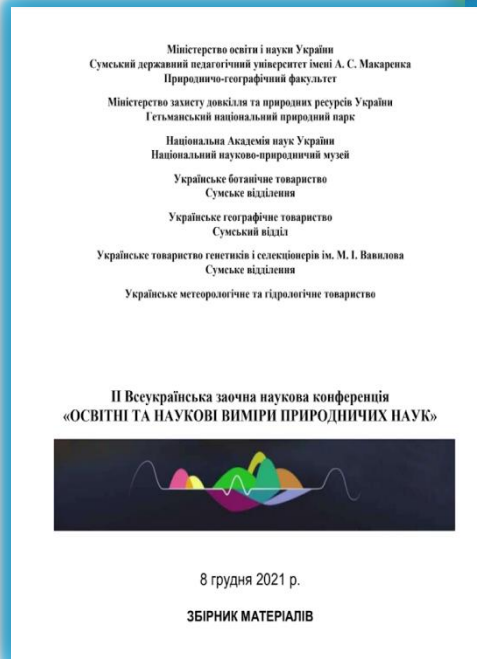
Збірник матеріалів

Суми – 2021

- 1. Єрмаков В. В., Неліна В. В. Використання матеріалів з історії географічних відкриттів і досліджень при вивченні шкільного курсу географії.** Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 25 листоп. 2022 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; Кафедра хімії, екології та методики їх навчання [та ін.] ; [відп. за вип. Браславська О. В., Горбатюк Н. М. ; редкол.: Браславська О. В., Горбатюк Н. М., Миколайко В. П. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2022. – С.46-49.
- 2. Копилець Є. В. Виховання патріотизму шляхом організації дослідницької історико-краєзнавчої роботи у гуртках природничого спрямування.** Географія та екологія: наука і освіта : зб. матеріалів ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю), м. Умань, 9–10 чер. 2022 р. / [відпов. ред. О. В. Браславська]. Умань : Візаві, 2022. С. 75–79.
- 3. Копилець Є. В. Проблемні аспекти нормативно-правового забезпечення діяльності музеїв при закладах освіти.** Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи : матеріали Дев'ятої науково-практичної конференції (7–8 жовтня 2021 р.). К. : ТОВ «КАПІТАЛДРУК», 2021. С. 117–120.
- 4. Копилець Є. В. Організація краєзнавчого дослідження учнівською молоддю пониззя малої річки: інтеграційний аспект.** Шості Сумські наукові географічні читання : збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції (Суми, 15-17 жовтня 2021 р.). Суми, 2021. С. 206–208.

Публікації у збірниках матеріалів всеукраїнських конференцій:

5. Копилець Є. В. *До проблеми коректності термінології у рамках освітньої ініціативи «Музей екології Екомуней 5 «R»*. Освітні та наукові виміри природничих наук : збірник матеріалів II Всеукраїнської заочної наукової конференції, м. Суми, 8 грудня 2021 р. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. С. 187–189.

6. Сарнавський С.П. *Історія формування мережі гідрологічних постів та гідрографічних досліджень на лівих притоках Середнього Дніпра*. Другий Всеукраїнський гідрометеорологічний з'їзд : тези доповідей. Одеса : Одеський державний екологічний університет. С. 91-93. ISBN 978-966-186-163-2.

7. Шуканов П. В. *Метабесвіт та перспективи розвитку метабізнесу*. Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації : матеріали XII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27–28 квітня 2022 року). Полтава : ПУЕТ, 2022. С. 39-42.
<http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/12291/1/Мережевий%20бізнес...2022.pdf>

8. Шуканова А. А. *Формування міжпредметної країнознавчої компетентності здобувачів у процесі навчання географії*. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 25 листопада 2022 р. ; [відп. за вип. Браславська О. В. та інші]. Умань: Візаві, 2022. С. 175 - 178.

СЕРТИФІКАТИ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЙ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СЕРТИФІКАТ
 УМАСНИКА
 У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ-ФЕСТИВАЛІ
**НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА
 ЯК СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РЕСУРС:**
 ДОСВІД, ПРАКТИКА, ІННОВАЦІЇ
 (10 годин)
Копилець Євгенія Вікторівна
 Перший проректор КНУКІМ
 І.С. Бондар
 19-20 травня 2022 року

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
 ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
СЕРТИФІКАТ
 ЦИМ ЗАСВІДЧУЄТЬСЯ, ЩО
АНЖЕЛА ШУКАНОВА
 взяла участь у
 II Всеукраїнській науково-практичній конференції
 з міжнародною участю
**«ІННОВАЦІЇ, ГОСТИННІСТЬ, ТУРИЗМ:
 НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА»**
 19 травня 2022 року
 Ректор
 Євгеній Приступа

Міністерство освіти і науки України
 Департамент освіти і науки Полтавської обласної військової адміністрації
 Полтавська академія неперервної освіти ім. М.В. Остроградського
СЕРТИФІКАТ № 13244
 засвідчує, що
Копилець Євгенія Вікторівна
 був учасником Всеукраїнської онлайн конференції з міжнародною участю
 «І Уманський ІІІІ Григорія Сковороди як акторів розвитку наукового
 потенціалу дослідницько-педагогічних у сфері неперервної освіти»
 (0,3 кредита ECTS / 15 год. і електронний
 професійно-педагогічний моніторинг із підписом заступника
 начальника в поліграфічній творчій студії Григорія Сковороди
 і освітньому процесі закладу освіти)
 Директор
 Віталій ЗЕЛЮК
 27.09.2022 р.
 М. Київ, 29-30 вересня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
 Львівський державний педагогічний університет імені Павла Тетюши
СЕРТИФІКАТ
 виданий
Вішнівській Любові
 спікеру Вебінару на тему:
**«Профільна школа в умовах НУШ: реалії вивчення географії
 дітьми/підлітками загальної середньої освіти»**
 (6 годин)
 29 листопада – 3 грудня 2021 року
 м. Ужгород
 Завідувач кафедри географії та методик її навчання
 проф. Браславська О.П.

Міністерство освіти і науки України
 НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
 НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАНДИ УКРАЇНИ
 НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ІНЖЕНЕРНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
 НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
СЕРТИФІКАТ
 виданий
Копилцю Євгенію
 учаснику
 Міжнародного круглого столу
«Музейна педагогіка в умовах воєнного стану»
 26 травня 2022 року, онлайн
 Формат проведення: дискусія
 Тривалість: 8 годин
 Дата видачі: 01 червня 2022 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 НАЦІОНАЛЬНИЙ АвіАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СЕРТИФІКАТ
 засвідчує, що
КОПИЛЕЦЬ Євгенія Вікторівна
 27 жовтня 2022 року взяв(-ла) участь у
 II Всеукраїнській науково-практичній конференції
 з міжнародною участю
**«ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ П
 ОБЛАДОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ
 В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ТА ВІЩОЇ ОСВІТИ»**
 (8 год.)
 Ректор НАУ
 Максим Луцький
 27 жовтня 2022 року
 Київ

Міністерство освіти і науки України
 Департамент освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації
СЕРТИФІКАТ
 засвідчує, що
Копилець Євгенія
 взяв участь у
 X НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Музейна педагогіка – проблеми, сьогодення, перспективи»
 В. о. генерального директора
 Національного заповідника
«Києво-Печерська фортеця»
 м. Київ, 29-30 вересня 2022 року

Львівський НАСКОВИЙ ФОРУМ
СЕРТИФІКАТ
 Даний сертифікат підтверджує,
Ткач О.В. та Сарнавський С.П.
 приймали участь в роботі
 IV Міжнародній науково-практичній конференції
«Актуальні проблеми сучасної науки та освіти»
 20 – 21 січня 2022 року

Львівський НАСКОВИЙ ФОРУМ
СЕРТИФІКАТ
 Даний сертифікат підтверджує,
Вішнівкіна Л.П.
 приймала(а) участь в роботі
 V Міжнародній науково-практичній конференції
«Пріоритетні шляхи розвитку науки і освіти»
 21-22 липня 2022 року

Міністерство освіти і науки України
 Українська державна науково-педагогічна академія
 «Українська педагогіка»
СЕРТИФІКАТ № 62/22
 VIII міжнародній науково-практичній конференції
«Теоретичні і практичні аспекти розвитку туризму та рекреації в регіонах України»
 (0,25 кредита ECTS)
 Присвоєння рейтингу дозволяє користуватися
 Можливість закладу поповнити освіту туристсько-рекреаційного профілю щодо розвитку
 розвитку туризму з міжнародності.
 Коштовна Євгенія
 М. Сторж

Національний університет
 водного господарства та
 природокористування
Сертифікат
 виданий
Копилець Євгенією Вікторівною
 засвідчує апробацію наукових результатів на II Всеукраїнській Інтернет-конференції
«Стратегія сталого розвитку України: сьогодні та перспективи»,
 присвяченій 30-річчю незалежності України, тематикою захисту навколишнього середовища та
 лісового господарства Національного університету водного господарства та
 природокористування, м. Рівне
 22 вересня 2022 р.
 І.С. професор Алла ПРИЩІЛА
 директор Національного наукового інституту агрономії та менеджменту

Національна академія педагогічних наук України
 ДІВНО «Університет менеджменту освіти»
 Центральний інститут післядипломної освіти
СЕРТИФІКАТ № 0497/22К
Копилець Євгенія Вікторівна
 23 червня 2022 року взяв (-ла) участь у
 Всеукраїнській науково-практичній конференції
**«Варіанти моделі і технології трансформації професійного розвитку
 фахівців в умовах відкритої освіти»**
 (0,2 кредита ECTS / 6 годин)
 Ректор ДІВНО
 «Університет менеджменту освіти»
 Микола Кириленко
 м. Київ 23 червня 2022 р.
 Ліцензія МОН України: наказ від 15.11.2016р. №1492 «Про переоформлення ліцензій»

СЕРТИФІКАТИ УЧАСНИКІВ СЕМІНАРІВ:

СЕРТИФІКАТ

ПРО УСПІШНУ УЧАСТЬ В ОНЛАЙН-СЕМІНАРІ

ЦІВО-1403

Шуканова Анжела Анатоліївна

ВИКОНАВ (ЛА) НЕОБХІДНИЙ ОБСЯГ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН-СЕМІНАРУ

“ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ GOOGLE ДЛЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ”

ОПИС ДОСЯГНУТИХ РЕЗУЛЬТАТІВ:

- РЕЗУЛЬТАТ ПІДСУМКОВОГО ТЕСТУВАННЯ ПОНАД 80% МАКСИМАЛЬНО МОЖЛИВОЇ КІЛЬКОСТІ БАЛІВ;
- УДОСКОНАЛЕНА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ЦИФРОВИЙ КОМПОНЕНТ) В ОБСЯЗІ 2 АКАДЕМІЧНІ ГОДИНИ (0,07 КРЕДИТИ ECTS).

23 ЧЕРВНЯ 2022 РОКУ

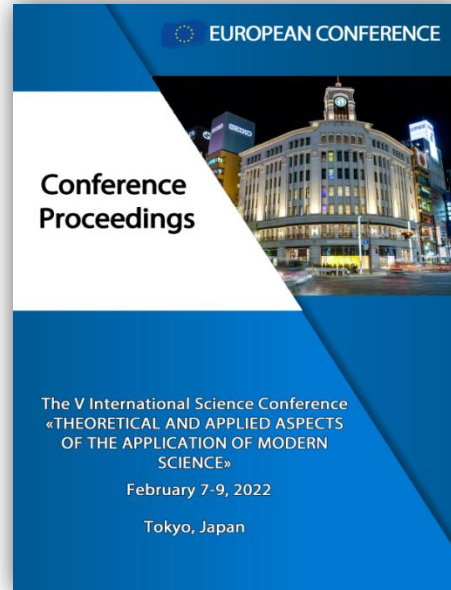
ДАТА

ТОВ "АКАДЕМІЯ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ"
ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ 43109490
КОД КВЕД 85.59 ІНШІ ВИДИ ОСВІТИ, Н. В. І. У. (ОСНОВНИЙ)

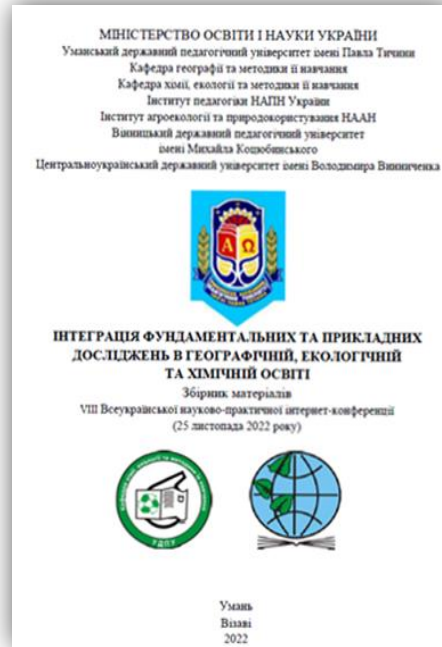
ДИРЕКТОР ТОВ "АКАДЕМІЯ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ"
АНТОНІНА БУКАЧ

Студентські публікації у співавторстві із науковими керівниками

- 1. Вішнікіна Л. П., Куницька А. Р. Застосування графічних навчальних моделей у процесі навчання природничої географії.** The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (January 10-12, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. С. 406-412. ISBN 978-91-87224-02-7 <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-yanvary-2022-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>
- 2. Вішнікіна Л. П., Хоменко Н. С. Використання гаджетів на уроках географії.** The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (January 10-12, 2022). SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. С. 413-419. ISBN 978-91-87224-02-7 <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-yanvary-2022-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>
- 3. Єрмаков В.В., Яремченко Ю.С. Етапи комплексних досліджень басейну річки Сули.** THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS OF THE APPLICATION OF MODERN SCIENCE. Abstracts of V International Scientific and Practical Conference Tokyo, Japan (February 7 – 9, 2022). С. 96-100. ISBN – 978-9-40364-505-6 https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2022/02/THEORETICAL_AND_APPLIED_ASPECTS_OF_THE_APPLICATION_OF_MODERN_SCIENCE.pdf
- 4. Єрмаков В. В., Пустовар І. В. Чинники впливу на стан ландшафтного різноманіття Полтавської області.** MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT. Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference Chicago, USA 15-17 June 2022. Chicago, USA. 2022. С. 396-400. ISBN 978-1-73981-126-6 <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-15-17.06.22.pdf>

Студентські публікації у співавторстві із науковими керівниками

5. *Єрмаков В. В., Тарасова Ю. В. Краснзнавчо-географічне вивчення територіальних громад (на прикладі Пирятинщини). MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT. Proceedings of XIII International Scientific and Practical Conference Chicago, USA 15-17 June 2022. Chicago, USA. 2022. С. 400-402. ISBN 978-1-73981-126-6 <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/MODERN-DIRECTIONS-OF-SCIENTIFIC-RESEARCH-DEVELOPMENT-15-17.06.22.pdf>*

6. *Єрмаков В. В., Неліна В. В. Використання матеріалів з історії географічних відкриттів і досліджень при вивченні шкільного курсу географії. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 25 листоп. 2022 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; Кафедра хімії, екології та методики їх навчання [та ін.]. Умань : Візаві, 2022. С. 46-49.*

7. *Дядченко Ю. О., Шуканова А. А. Музеї при закладах освіти як осередки виховної роботи та об'єкти туристського інтересу. Міжнародний та національний досвід суспільно-географічного розвитку туристичної галузі в умовах євроінтеграції : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Мукачєво: МДУ, 2022. С. 26 – 27.*

8. *Сарнавський С.П., Ткач О.В. Особливості гідрологічного режиму в басейні річки Псел. Актуальні проблеми сучасної науки та освіти (частина II) : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 20-21 січня 2022 року. Львів : Львівський науковий форум, 2022. С. 8-9.*

СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ:

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Факультет історії та географії

ЗБІРНИК
матеріалів XXV наукової
конференції здобувачів вищої освіти
факультету історії та географії

Квітень 2022 року

Пам'яті Олександра Петровича Єрмака,
кандидата історичних наук, доцента,
ініціатора проведення факультетської конференції

Полтава
2022

1. Ващенко Лев. Паломницький туризм у сучасному світі // Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 213-215. **(Наук. керів. Вішнікіна Л. П.)**
http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

2. Дуднік Анастасія. Міжнародна діяльність вчителів географії // Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 223-228.

(Наук. керів. Вішнікіна Л. П.)

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

3. Колотій Аліса. Організація дослідницької діяльності учнів у позашкільній географічній освіті Полтавської області // Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 231-234. **(Наук. керів. Вішнікіна Л. П.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

4. Яремченко Ю.С. Основні джерела ретроспективного дослідження басейну річки Сули. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. - С. 249-250.

(Наук. керів. Єрмаков В.В.)

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

5. Хмелевський Д.О. Лісистість долини річки Ворскла у межах Полтавської області. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 25 листоп. 2022 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; Кафедра хімії, екології та методики їх навчання. Умань : Візаві, 2022. С.140-143.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра географії та методики її навчання
Кафедра хімії, екології та методики її навчання
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут агроєкології та природокористування НААН
Винищальний державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

**ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГЕОГРАФІЧНІЙ, ЕКОЛОГІЧНІЙ
ТА ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ**
Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(25 листопада 2022 року)

Умань
Візаві
2022

СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ:

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Факультет історії та географії

ЗБІРНИК
матеріалів XXV наукової
конференції здобувачів вищої освіти
факультету історії та географії

Квітень 2022 року

Пам'яті Олександра Петровича Єрмака,
кандидата історичних наук, доцента,
ініціатора проведення факультетської конференції

Полтава
2022

6. Петренко О.В. Інтеграція на уроках географії як один із засобів розвитку пізнавальної активності учнів. Інтеграція фундаментальних та прикладних досліджень в географічній, екологічній та хімічній освіті : зб. матеріалів VIII Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 25 листоп. 2022 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; Кафедра хімії, екології та методики їх навчання [та ін.]. Умань : Візаві, 2022. – С.116-120.

7. Брижко Наталія. Країнознавча характеристика Німеччини в шкільному курсі географії. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 210-213. **(Наук. керів. Шуканова А.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

8. Гончар Інна. Популяризація гастрономічного туризму (на прикладі дослідження фестивалю «Полтавська галушка 2021»). Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 219-221. **(Наук. керів. Шуканова А.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

9. Корольова Алла. Основні напрямки розвитку міського туризму в Україні (на прикладі м. Львів). Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 234-237. **(Наук. керів. Шуканова А.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра географії та методики її навчання
Кафедра хімії, екології та методики її навчання
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут агроєкології та природокористування НААН
Вищий державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

**ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГЕОГРАФІЧНІЙ, ЕКОЛОГІЧНІЙ
ТА ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ**
Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(25 листопада 2022 року)

Умань
Візаві
2022

СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ:

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

Факультет історії та географії

ЗБІРНИК
матеріалів XXV наукової
конференції здобувачів вищої освіти
факультету історії та географії

Квітень 2022 року

Пам'яті Олександра Петровича Єрмака,
кандидата історичних наук, доцента,
ініціатора проведення факультетської конференції

Полтава
2022

10. Красношанка Анастасія. Розвиток критичного мислення учнів у процесі вивчення Китаю в шкільному курсі географії 10 класу. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 237-240. **(Наук. керів. Шуканова А.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

11. Путря Юлія. Порівняння висвітлення теми «третинний сектор господарства України і світу» в шкільних підручниках географії 9 класу. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 240-244. **(Наук. керів. Шуканова А.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

12. Ткач Олексій. Динаміка зміни середньорічної температури повітря та річної кількості опадів у басейні Псла. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 244 -246 **(Наук. керів. Сарнавський С.П.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

13. Богомаз Єліна, Щолокова Валерія. Стан та перспективні напрями розвитку туризму у Новоселівській територіальній громаді Полтавського району Полтавської області. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Квітень 2022 року. Полтава: ІВЦ ПНПУ, 2022. С. 207-210. **(Наук. керів. Копилець Є.В.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра географії та методики її навчання
Кафедра хімії, екології та методики її навчання
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут агроєкології та природокористування НААН
Винницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

**ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГЕОГРАФІЧНІЙ, ЕКОЛОГІЧНІЙ
ТА ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ**

Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(25 листопада 2022 року)

Умань
Візаві
2022

СТУДЕНТСЬКІ ПУБЛІКАЦІЇ:

Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка

Факультет історії та географії

ЗБІРНИК
матеріалів XXV наукової
конференції здобувачів вищої освіти
факультету історії та географії

Квітень 2022 року

Пам'яті Олександра Петровича Єрмака,
кандидата історичних наук, доцента,
ініціатора проведення факультетської конференції

Полтава
2022

14. Андрєєва Тетяна. Ядерна енергетика України: перспективи і шляхи розвитку.

Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету

історії та географії. Полтава. 2022. С. 203-205. **(Наук. керів. Федій О.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

15. Бабієва Тетяна. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під

час вивчення демографічної складової шкільної географії. Збірник матеріалів XXV

наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії. Полтава.

2022. С. 205-207. **(Наук. керів. Федій О.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

16. Кізенко Оксана. Проблеми і перспективи розвитку чорної металургії України.

Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету

історії та географії. Полтава. 2022. С. 228-231. **(Наук. керів. Федій О.А.)**

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

17. Домашенко Аліна. Етносадиба «Лялина світлиця» як об'єкт сільського зеленого

туризму Полтавщини. Збірник матеріалів XXV наукової конференції здобувачів

вищої освіти факультету історії та географії. Полтава. 2022. С. 221-223.

(Наук. керів. Федій О.А.)

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18740/1/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_2022.pdf

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кафедра географії та методики її навчання

Кафедра хімії, екології та методик її навчання

Інститут педагогіки НАПН України

Інститут агроєкології та природокористування НААН

Винницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

**ІНТЕГРАЦІЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА ПРИКЛАДНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГЕОГРАФІЧНІЙ, ЕКОЛОГІЧНІЙ
ТА ХІМІЧНІЙ ОСВІТІ**

Збірник матеріалів

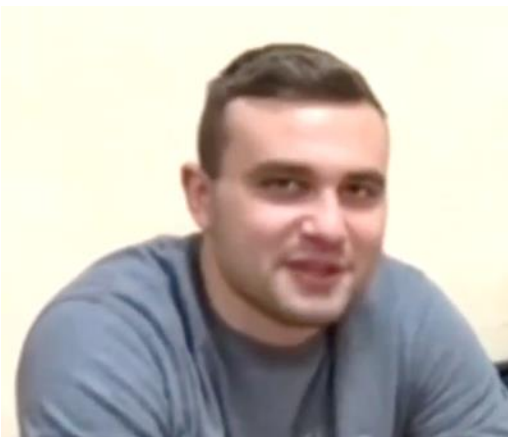
VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(25 листопада 2022 року)

Умань
Візаві
2022

Результати участі студентів у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт

ППП студента	Галузь	Місце
Домашенко Аліна Олександрівна	Географія	III
Хоменко Наталія Сергіївна	Методика навчання природничо- математичних дисциплін (географія)	I
Дуднік Анастасія Сергіївна	Методика навчання природничо- математичних дисциплін (географія)	III
Яремченко Юлія Сергіївна	Географія	II
Красношапка Анастасія Олександрівна	Методика навчання природничо- математичних дисциплін (географія)	II
Ткач Олексій Віталійович	Географія	I

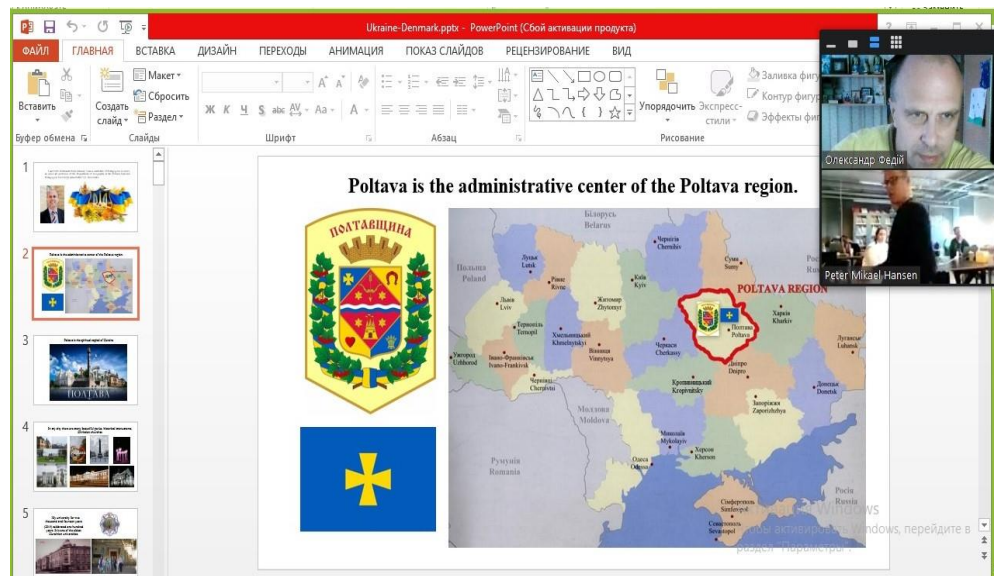
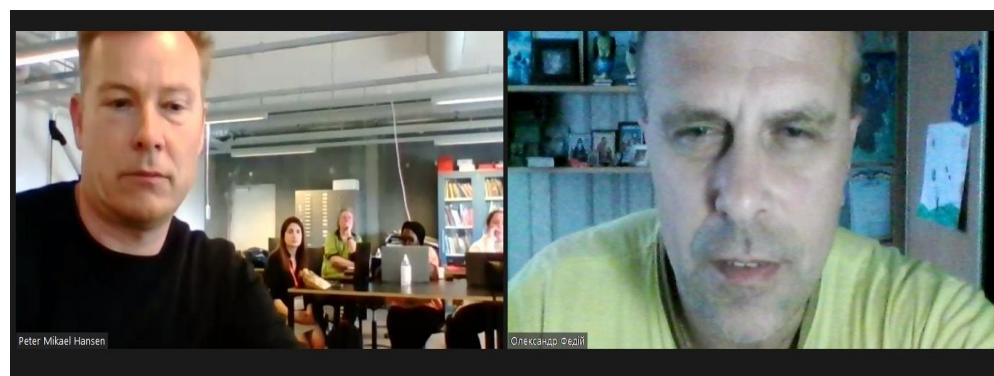
МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Підписано Угоду про співпрацю між
Університетом УСС (КР, Копенгаген, Данія)
і ПНПУ імені В. Г. Короленка

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

В рамках Міжнародного тижня (KP International Week 2022) за програмою Erasmus+Доцент 8.04.2022 р. *доц. Олександр Федій* провів он-лайн лекцію «Методика проведення навчальних практик студентів спеціальності 014.07 «Середня освіта (Географія)», 103 «Науки про Землю», 242 «Туризм»» для студентів Університетського коледжу Копенгагена (Данії), ознайомив учасників із методикою навчання географічних дисциплін та досвідом організації навчальних практик у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Доцент кафедри географії, методики її навчання та туризму **Олександр Федій** взяв участь у роботі та долучився до пленарних дискусій в межах V Міжнародної конференції: «Storytelling Revisited: Narrating Spaces. Literature, Education, Gender, Geography, and Tourism», яка відбулася на базі Факультету освіти, перекладу, спорту та психології Університету Вік – Центрального університету Каталонії (Іспанія) (University of Vic- Central University of Catalonia (Spain)) 22– 23 листопада 2022 р.

PROGRAMME

V INTERNATIONAL CONFERENCE STORYTELLING REVISITED:

Narrating Spaces. Literature, Education, Gender, Geography, and Tourism (On-line and Face-to-face)

<https://uvic-cat.zoom.us/j/91464956759>

Meeting ID: 914 6495 6759

22 & 23 NOVEMBER 2022

UVIC-UCC

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

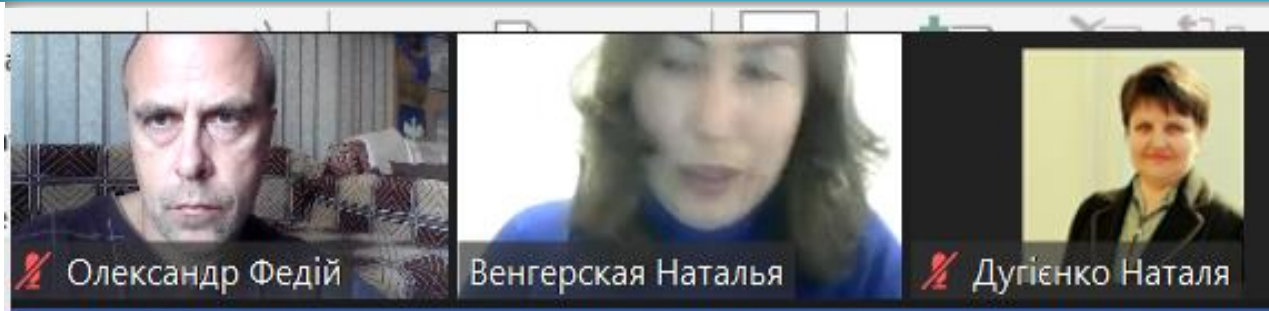
13-14 жовтня 2022 р. викладачі кафедри географії, методики її навчання та туризму полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка **доцент Олександр Федій та доцент Анжела Шуканова** представили результати дослідження у сфері сільського туризму на II Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи впровадження європейського досвіду диверсифікації сільського туризму в Україні на засадах креативності та збалансованості». Конференція відбулася на базі економічного факультету Запорізького національного університету в межах Всеукраїнської ініціативи #ErasmusDays 2022 та під егідою програми ЄС Еразмус+, напрямку ім. Жана Моне у рамках проєкту 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні» (DIRUT).

II Міжнародна науково-практична конференція
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ
ДИВЕРСИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В
УКРАЇНІ НА ЗАСАДАХ КРЕАТИВНОСТІ ТА
ЗБАЛАНСОВАНОСТІ»
13-14 жовтня 2022 року

В межах Всеукраїнської ініціативи #ErasmusDays 2022 та під егідою програми ЄС Еразмус+, напрямку ім. Жана Моне у рамках проєкту 620720-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE «Диверсифікація сільського туризму через збалансованість та креативність: поширення європейського досвіду в Україні» (DIRUT)

Дороги вина та смаку України
Поточний стан та потенціал розвитку

Alina Osaul   Олександр Федій   Valeria   Petro Krainik

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Шуканов Павло Васильович проходив міжнародне стажування:

- У Республіці Болгарія з теми «Сучасні методи та тренди управління туристичними комплексами: Європейський досвід» 1-25 лютого 2022 р. Підтвердження наявності сертифікату № 304/05.03.2022 р. (180 год. / 6 кредитів). <https://drive.google.com/drive/folders/1KOORGWvux3v5yuxJRhaiCpnUiyt6jxhf>.
- А також у Республіці Польща з теми «Неформальна освіта для здобувачів вищої освіти: досвід країн Європейського Союзу та України», яке проходило із 03.10. по 10.10.2022 р. (Сертифікат № 10265/2022 (75 год. / 2,5 кредита). <http://www.iesfukr.org/certificate/104>)

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

